

Španija grozi Alfonzu s prosekucijo radi grafta

Spanjski kralj bo moral dati odgovor za vse zločine, ki jih je napravil v zadnjem desetletju.—Mlada republika preklicala posojilo \$60,000,000, ki ga je dobila prejšnja vlada v inozemstvu, ker ga ne potrebuje.—Aristokracija beži iz Španije v bojazni pred komunisti.—Priprave za ločitev cerkve od države.

Madrid, 20. apr.—Možnost, da kralj Alfonso III. moral dati odgovor za vse zločine, ki jih je napravil od 1921, je razvidna iz izjave, ki jo je podal Angel Calarza, vladni prosekutor. Sicer ni naznanjena, kdaj se proces prične,endar se pričakuje, da se bo to odloilo v kratkem.

Uničili bomo Alfonza moralno prav tako ali še bolj učinkovito kot so Rusi svojega carja, ki so ga ekskurirali," se glasi vladna uradna izjava. "Potenciali bomo njegove zločine, da ljudstvo videlo, da je bil njegov kralj navaden tat."

Poroča se, da je kraljica Viktoria na zahtevo, da vrne nekatero dragoceno, ki se smatra za last španskega naroda, odgovorila, da so privatna lastnina urbonske hiše in da jih vsled tega ne bo vrnila. Vladni uradniki niso v skrbeh radi njene izjave, ker ima Alfonso še vedno velika posestva v Španiji, kar je vlada lahko zapleni in se sploh za bogastvo, ki ga je imela kraljeva družina odneša s seboj v inozemstvo.

Alejandro Lerroux, minister za zunanje zadeve, je izjavil, da vlada ni prav nič vzmernje radi odnešenih dragocenosti. To je zadnji dar Španije Burncem, ki so izjemali ljudstvo španskega stoletja," je dejal. "Lahko smo veseli, da smo se jih izločili na tako kratak in učinkovit način."

Madrid, 20. apr.—Španska republika ne mara \$60,000,000 posojila, katerega je Alfonso dobil od J. P. Morgana in nekaterih drugih inozemskih bankirjev v mesecih pred padcem burbonske dinastije.

Nuzanilo, da bo to posojilo pridržano in beg španskih plemenitih v inozemstvo, sta najhujša pojavi v mladem življenju najnovjše evropske republike.

"Finančno stanje državne blaginje je tako ugodno, da ne potrebujemo Morganova posojila," je izjavil Indalecio Prieto, finančni minister republikanske vlade.

Julio Caravia, guverner španske banke, bo v kratkem podvel uradno, da se posojilo preklicuje. Sedanje vlade, predno so se odločili na krmilo, so nasprotovali posojilu in trdili, da je bilo izvršeno nelegalno, ker ga parlament ni odobril, ker sploh ni bil dovoljen.

Voditelji republikanskega gibanja so nameravali obtožiti nekoga premijerja Aznarja radi tega posojila in zahtevali, da posojilo takoj odpokliče. To je bilo par tednov pred strmoglavljenjem monarhije.

Medtem pa španska aristokracija beži iz Španije, ker se počuti varno, čeprav je deželna mirna in ni nobenega znamenja za nasilne prevrate. Železniški vlaki, ki vozijo proti severu in na Portugalsko, so napolnjeni z bežečimi plemenitimi in monarhisti.

Palače in stanovanja španske aristokracije so prazna in služabniki so bili odpušteni. Slike, pohištvo, dragulji in razne vrednotine so bile odposlane v inozemstvo v velikih količinah. Kapitol se je naenkrat zavedel, da je skoro polovica vodilnih osebnosti španske aristokracije, ki vključivajo nižje plemstvo in provinca, pobegnili in našli utočišče zunaj Španije.

Aristokracija se boji komunizma. Mnenje prevladuje, da je kabinet provizoričnega pred-

REVOLTA V HONDURASU OGROŽA AMERICANE

Washingtonska vlada odredila tri bojne ladje proti vstašem.

Washington, D. C., 20. apr.—Tri najhitrejšje križarke so odplule proti severnemu obrežju republike Honduras, da preprečijo življenja ameriških državljanov pred napadi s strani rebelov, ki so revoltili proti liberalnemu režimu predsednika republike Mejia Colindrosa.

Ameriški minister Julius G. Lay v Tegucigalpi je sporočil državnemu tajnistvu o revolucionarnih izbruhih v pristaniščih ob severnem obrežju, kjer imajo ameriške sadjarke kompanije velike interese in kjer biva veliko število ameriških državljanov.

Rebeli hočejo zavzeti štiri največja pristanišča v Hondurasu, ki so Ceiba, Tela, Trujillo in Puerto Cortes.

Posnavalci razmer v Hondurasu pravijo, da bodo vstali do bili kontrolno nad deželo, če se jim bo posrečilo zavzeti mesta ob severnem obrežju, kjer se nahajajo finančna in industrijska središča ter železnice.

Vlada ima na razpolago 5,000 vojsk, ki pa ne more učinkovito funkcionirati radi pomanjkanja denarnih sredstev.

Državni tajnik Stimson je konferiral s admiralom Prattonom, načelnikom navalističnih operacij, predno je mornariški departament odposlal bojne križarke proti rebelom.

Tegucigalpa, Honduras, 20. apr.—Poročila govore o spopadih med vladnimi četami in rebeli v mestu Tela, katerega so se hoteli slednji polastiti. Napad je bil odbit in rebeli so se po porazu umaknili v zaledje. Število ubitih in ranjenih ni znano.

Večporetja preiskuje poljijski graft

Pozvala je bankirje na zaslišanje, da izve o finančnih transakcijah butelgarskega sindikata in policije

Chicago, 20. apr.—Izredna večporetja je pričela danes z delom, da odkrije sled za \$10,000,000, ki jih leto prejema policija v obliki grafta in podkupnin, za protekcijo sloglasnih hiš, igralnic za denar in butelgarstva.

Na zaslišanje je bilo pozvanih 25 bančnih uradnikov, ki bodo morali pod prisogo izpovedati vse kar jim je znanega o finančnih zadevah policijskih uradnikov, o katerih se govori, da posedujejo velika premoženja, čeprav njihova plača znaša od \$4,000 do \$12,000 letno.

Anglija prizna špansko republiko

London, 20. apr.—Angleška delavska vlada se je obrnila na dominijone glede sporazuma za skupno priznanje španske republike.—Londonski listi tudi poročajo, da delavska vlada ne vidi rada, da bi se spoden kralj Alfonso naselil v Angliji in bo morda to preprečila.

5000 mrtvih valed potresa v Nikaragvi

Colon, Panama, 20. apr.—Okrog 5000 oseb je mrtvih in pogrebnišni valed potresa v Managvi. Tako poroča dr. Jose G. Lewis, član panamske misije v Managvi, ki se je pravkar vrnil domov.

Governer za oprostitev Mooneyja

Los Angeles, Cal.—Governer države Arizona W. P. Hunt je poslal pismo guvernerju Rolphu, v katerem ga urgira, naj izpusti Mooneyja in Billingsa iz zapora.

Zbornica proti gladovnemu pohodu

Naslovila je svarilna pisma na vse trgovske zbornice v državi Ohio

Cleveland, O.—(FP)—Clevelandška trgovska zbornica je očitno v velikem strahu pred gladovnim pohodom, ki ga nameravajo prirediti brezposelni delavci v glavno mesto države. Razposlala je pisma vsem trgovskim zbornicam, naj ne nudijo nikake pomoči ljudem, ki se bodo udeležili pohoda v Columbus, kakor hitro se ponovno odpre zborovanje državne legislature.

Poslanci so se imeli sestati v Columbusu 27. aprila, toda zasedanje je bilo preloženo na 11. maja. Glavni stan sveta brezposelnih v Clevelandu trdi, da je bilo to storjeno z namenom, da se prepreči gladovni pohod. Radi tega je bil tudi pohod v kapitol preložen.

Valed inasistiranja delavskih organizacij v mestih, akoci katere bodo korakali brezposelni na svojem pohodu, da se jim preskrbi hrano in prenočišča, se je večina meat odzvala. Izjemo so napravile samo nekatere mesta, med njimi Marion, bivališče pokojnega predsednika Hardinga in središče ohijake gange, ki je bila odgovorna za velikanske škandale pod Hardingovo administracijo.

Policija napadla delavce

Nekatere je poslala v ječo, ker so protestirali proti redukciji mezd

Denver, Colo.—(FP)—Albert Sanchez, organizator mehških delavcev, ki delajo na poljih sladkorne pese in se bore proti redukciji mezd za 25%, je bil kaznovan z denarno globo in na 90 dni zapora, trinajst drugih pa je moralo plačati \$50 vsak in predsedni bodo morali v ječi deset dni. Vse to je rezultat policijskega napada na demonstrante, ki so protestirali proti mezdni redukciji.

Po zborovanju, na katerem se je opisavalo položaj delavcev, se je organizirala skupina 250 oseb in odkorakala pred mestno hišo. Tam jih je napadla policija, se vrgla nanje s količki in jih pričela pretepati. Nekega pohabljenega delavca je tako pretepla, da so ga morali odpeljati v bolnišnico.

Mary Gallegos, mati dveh otrok, je bila ena od voditeljev demonstracije. "Vse kar je ostalo za večerjo zame, za dva otroka in staro mater, je pet krompirjev," je rekla. "Mi hočemo delo in plačo. Zelim boljše stvari za naše otroke in smo tudi pripravljene delati za nje. Sedaj nam pa hočejo ponovno znižati mezd."

Delavci na polju sladkorne pese so silovito izkoriščani. Ti so večinoma Mehčani. Povprečno je posamezna mehška družina prejela \$600 letno; to jim skušajo sladkorni magnati znižati na \$450. Največji profit od dela teh ljudi žanje Great Western Sugar Co., ki je prošlo leto dobila povisek za 24 cenov pri vsakih sto funtih sladkorja v obliki zaščitne carine. Vsaka carina bo koristila farmerjem in delavcem, so dejali lobisti sladkornega trnista, ko je bila zadeva zvišanja carine, pred kongresom.

Dva fašista zaprta radi obrekovanja mrtvih

Berlin, 20. apr.—Dr. Diehl, fašistični vodja v Krefeldu in Thomassen, urednik fašističnega lista, sta bila obsojena na štiri mesece zapora, ker sta poročala v listu, da je pokojni zunanji minister Stresemann prejel milijon mark za sprejetje Youngovega reparacijskega načrta. Tožila je Stresemannova vdova.

URGIRA ZAVAROVANJE PROTI NEZAPOSLENOSTI

Glasi bratovščine železniških klerkov, da se delavel ne amajo zanašati na obljube delodajalcev

Cincinnati, O.—(FP)—"Delavstvo bi ne amejo tritati časa z grožnjami ali prilikonjem v svrhu, da bi delodajalci pristali na akeme prostovoljnega zavarovanja proti brezposelnosti," se glasi uredniški članek v reviji "Railway Clerk", glasilu bratovščine železniških klerkov. "Vse to ne bo prineslo rezultata, in tudi če bi ga, ne more prostovoljno zavarovanje nuditi zadostne protekcije proti brezposelnosti."

"Delodajalci so imeli nbroj prilik, da bi zavarovali svoje delavce proti brezposelnosti, storil pa niso ničesar. Tako se zgodi, da je na milijone delavcev vršenih na cesto in nihče se ne zmeni za trpljenje njihovih družin. Od 40,000,000 ameriških delavcev uživa le okrog 15,000 protekcijo zavarovanja proti brezposelnosti. V desetih inozemskih državah, ki imajo prisljano zavarovanje proti brezposelnosti, je zavarovanih 45,000,000 delavcev."

"Plačevanje mezd brezposelnim stane veliko denarja. Pod konkurenčnim sistemom, kakršno poznamo v Združenih državah, ne bo posamezni delodajalec zavaroval svojih delavcev, če ne bo tega storil tudi njegov konkurent. Gotovo pa je, da se bodo vedno dobili delodajalci, ki se bodo upirali zavarovanju delavcev, če ne bodo v to prisiljeni."

Sovjeti obsojili šest kulakov na smrt

Obtoženi so bili zarote in kontrarevolucionarnih aktivnosti

Efrimof, USSR, 20. apr.—Šest kulakov (bogatih kmetov) je bilo obsojenih na smrt, drugih deset, med njimi ena ženska, pa so bili obsojeni v zapor od enega do deset let na obtožbo zarote proti sovjetski vladi in kontrarevolucionarnih aktivnosti.

Sodna dvorana, v kateri se je vršila obravnava, je bila natrpana in navzoči moški in ženske so pozdravili obsodbo z velikim navdušenjem in aplavzom. Obtožnica se je glasila, da so kulaki vodili intenzivno kampanjo proti sovjetski vladi. Eden od teh je bil "izvoljen" za predsednika neke obine, drugi pa za tajnika. Vlada je svedela za "zaroto" in takoj podzvela akcijo, da se aretirajo šestnajstotico.

Novi rumunski premijer govori o diktaturi

Bukarešta, 20. apr.—V izjavi dr. Nicholasa Jorga, ki jih je podal takoj prvi dan po sprejemu poslov premijerja, je skrita grožnja o diktaturi. V intervjuju s časopisnimi poročevalci je Jorga dejal: "Ako namerava rumunski parlament izvršiti samomor, ga jaz ne bom mogel preprečiti." Dostavil je, da on nasprotuje diktaturi in da podpira parlamentarni sistem, ki pa mora podzvzeti ekonomske in politične mere, da se ustvari je nove državne institucije, ki jih dežela potrebuje.

Nova vlada v Rumuniji

Bukarešta, 20. apr.—Dr. Nikolaj Jorga, vodja ljudske stranke, je organiziral novo vlado, ki je nadstrankarska.

Ozadje rudarske stavke

Zapiranje premogovnikov je vrglo rudarske naselbine v protest in nastala je splošna mišerija

Seranton, Pa.—(FP)—Industrija trdega premoga, ki se je pred letom še ponadala s manjšo brezposelnostjo kot vsaka druga ameriška industrija, je pričela občutiti krizo, ki je prineela med rudarje stradanje in mišerijo, situacijo, kakršna prevladuje na polju mehkega premoga v zapadni Pennsilvaniji in West Virginiji, kjer je prebivalstvo v glavnem ali do cela odvisno od premogovne industrije.

Ko sta Glen Alden in Lehigh Valley premogovni družbi pričeli zapirati premogovnike v okolju Serantona, je bil prebivalstvu odvzet edini vir zaslužka. Glen Alden sama je vrgla več kot dvesto rudarjev na cesto, ko je pričela zapirati svoje premogovnike v West Scrantonu, kot govori poročilo trgovske zbornice. Osem tisoč ljudi, med njimi pettisoč otrok, se je čez noč znašlo v veliki mišeriji. Poročilo zbornice dalje govori, da je bila premogovna družba prisljena ustaviti obrat v nekaterih premogovnikih radi visokih stroškov produkcije in krize na trgu trdega premoga. Rudarji se čudijo, kako se more baš ta kompanija, ki ima najmodernejšje stroje, pričevati glede visokih stroškov produkcije, ko nekatere manjše kompanije večajo obrat.

Nejevolja proti Glen Alden Coal Co. je pričela naravati med rudarji, ko je zvišala delovnik na devet ur. To je vdelo do protestne stavke njenih rudarjev, ki so še ostali na delu.

Rudarska unija v Lansfordu je zahtevala peditvenik in navedla kot vzrok brezposelnost. Lehigh Valley Coal Co. je zavrgla zahtevo, nakar so rudarji zastavkali. Kompanija je potem protestirala pri uradnih distriktne unije, trdeč, da je stavka kršitev pogodbe, ki je bila sklenjena med unijo in družbo.

Za izbruh nezadovoljnosti, ki se pojavljajo med rudarji, pa se skriva beda, prazne občinske in mestne blagajne in bankroti trgovin. Brezposelnost, ki jo je prinesla industrijska depresija, terja svoje žrtve in prizadeti so tako rudarji kakor trgovci, zdravniki in drugi poklicni delavci.

Trije nemški komunisti ubiti

Hamm, Nemčija, 20. apr.—Trije komunisti so bili v tem mestu večer ubiti in štirje ranjeni v spopadu s policijo. Pet policajev je bilo ranjenih. Do spopada je prišlo, ko je 1,400 komunistov organiziralo demonstracijo in pohod na grobove svojih 300 tovaršev, ki so padli v marčevih izgrelih 1. 1920. Policija je dovolila vstop na pokopališče samo 150 komunistom. Drugi, ki so morali ostati zunaj, so se potem spoprijeli s policijo. Prišlo je frakti kamenje, polena in zabliskali so se noži, policija pa je odgovorila s krogliami.

Gozdni požari v Wisconsinu

Ashland, Wis.—Gozdni požari, ki razsajajo po severozapadnem delu Wisconsinu, so uničili naselbino Tipler, kjer je zgorelo 22 poslopij. V Morzu sta zgorela dva moška. Zgorelo je tudi več farmskih hiš in drugih poslopij.

35 brezposelnih inozemcev prostovoljno deportiranih

Chicago.—Med 125 deportiranci, ki so bili odpeljani iz čikaškega distrikta v New York zadnji soboto, je bilo tudi 35 brezposelnih delavcev, ki so se prostovoljno prijavili za odhod iz Amerike na vladne stroške.

HOWAT ODKLONIL PREDSEDNIŠTVO KONVENCIJE

Zastopniki rudarjev so izvolili predsednika izmed "rank and file" delegatov

St. Louis, Mo.—(FP)—Alexander Howat je odklonil predsedništvo rudarske konvencije, ki je bila sklicana, da protestira proti mirovnemu paktu med voditelji illinoiskega distrikta in John L. Lewisom, predsednikom mednarodne rudarske unije. Za predsednika je bil izvoljen James Haynes iz Pane, Ill., za tajnika pa William Daech iz Paname, Ill.

Ko je Haynes pozval Howata, da nagovori delegate, je omenil govor matere Jones z rudarske konvencije leta 1922, v katerem je rekla, da se bodo rudarji spominjali Howata še dolgo potem, ko bo ime Lewis še pozabljeno. Voditelj upornih rudarjev je nato analiziral situacijo v rudarski uniji in obdolžil Lewisa, da je on največ odgovoren za kaos in disorganizacijo. Rekel je tudi, da bi se lansko leto ne bi bil pridružil gibanju, katerega je predstavljala reorganizirana rudarska unija, ako bi bil sluil, da se bodo njeni voditelji ineverili obljubi, da se bo boj proti Lewisu nadaljeval do konca.

John H. Walkerja in druge voditelje illinoiskih rudarjev je obdolžil, da so se pogajali za spravo s Lewisom predno je sodnik Edwards rassodil v prid Lewisovi administraciji. Obdolžil je voditelje 12. distrikta, ker niso vložili apela proti odloku na prisilno sodišče in radi tega, ker niso sklicali konference vseh prisadetih funkcionarjev, da bi se posvetovali o situaciji.

Govorila sta o stvari Fred Mooney in Frank Keeney, voditelja rudarjev v West Virginiji, ter Bill Truax iz vzhodnega Oha. A. J. Muste, načelnik Brookwooda in predsednik Konference za progresivno delavsko akcijo, je analiziral ameriško delavsko gibanje ter poudarjal potrebo večje bojovitosti in postrtovanja ter novo orientacijo delavstva, ki naj bi slovela na delavski izobrazbi, neodvisni politični akciji in zahtevi za socialno zakonodajo. Branil je svojo skupino pred napadi s strani voditeljev 12. distrikta in rekel, da so lansko leto ravno ti elementi s veseljem sprejeli moralno in finančno podporo progresivnega elementa.

Sovjeti odredili embargo na kanadske izdelke

Moskva, 20. apr.—Rosenholz, ljudski komisar za inozemsko trgovino, je večer izdal odredbo, ki naroča vsem trgovskim zastopnikom v inozemstvu, naj ne naročajo kanadskega blaga. Odredba je odgovor kanadski vladi, ki je pred nekaj tedni prepovedala uvoz sovjetskih izdelkov.

Beda v Pittsburgu

Pittsburgh, Pa.—Pittsburgska asociacija za izboljšanje položaja revežev poroča, da je v teku zadnjega leta prejela več prošenj za pomoč bednim, bolnim in brezposelnim kot v katerem drugem času v zadnjih 55 letih, odkar organizacija obstoji.

Tiskarji za oprostitev Mooneyja

Rochester, N. Y.—Tiskarska unija v Rochesterju je poslala brzojavko guvernerju države Californije, v kateri ga urgira, naj odredi takojšnjo izpustitev Tom Mooneyja iz zapora, v katerem se nahaja po nedolnem že petnajst let kot kriv zlorabe justice.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTINA SLOVENSKE NARODNE POSPOBNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year...

One column per department - Subscriptions are not returned.

Advertising rates on application - Manuscripts will not be returned.

Number on top, last line with 2 letters

PROSVETA

207-49 South Lawrence Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Uspešen šesturnik

Kellogg Company, ki obratuje živilsko tovarno v Battle Creek, Mich., naznanja, da je uvedla stalno šesturno delo. Družba je poskušala s šesturnim delovnikom štiri mesece in je tako zadovoljna, da ga noče opustiti.

Vse to je kajpada verjetno. S šesturnikom so poskušali valed tega, da obdrže stare delavce v tovarni, ko je prišla kriza. Prej je tovarna obratovala tri dni na teden po osem ur.

Družba se ne ponaša, da jo je vodil motiv dobrodelnosti. Saj priznava, da je naredila dobiček. Noben privatni lastnik ne obratuje tovarne radi tega, da bodo delavci kaj zaslužili, temveč radi svojega dobička.

Toda in tovarna je redka, ako ne samca izjema. Zakaj ni tako v splošnem? Zakaj so drugi tovarnarji rajši odločili delavce, namesto da bi skrajšali delovnik na šest ur?

Slučaj Kellogg kompanije — ako je tak kot poročajo — je nadaljnji dokaz, da je sedanja brezposelnost rezultat gospodarske anarhije. Brezposelnost bi bila lahko izostala, če bi bila produkcija smotreno organizirana in delo razdeljeno po potrebah prebivalstva.

Produkcijski aparat Amerike je že danes tako dober, da lahko proizvede vse, kar ameriško ljudstvo potrebuje za svoje eksistenco in komfort, v krajšem delovniku kot je šesturnik in vsakdo, ki je sposoben za delo, bi lahko delal. Edino, kar je potrebno, je drugi red ali sistem kontrole.

Dejstvo, da je blaga preveč in dela premalo, dokazuje, da je stari ekonomski red temeljito skrahiral.

Demokratska žalost

Svoječasno so bili ameriški demokratje res predstavniki široke ljudske mase. Takratni demokratski voditelji so zares pobijali privilegirane interese kolikor jih je že bilo in kakršni so še bili. Ampak to je bilo pred — sto leti.

Na primer Jefferson, avtor izjave neodvisnosti, je bil idealen demokrat. Prav tako Andrew Jackson, ki je pred približno sto leti prevzel predsedništvo Združenih držav. Ko je Jackson prišel v Washington k ustoličenju, je prišla z njim velika množica delavcev, rokodelcev, farmarjev in radikalcev s "frontirja" v domačih kotuhih, da vidijo svojega voditelja in zmagovitega kandidata ustoličenega in mu osebno čestitajo k zmagi.

Takratna ameriška aristokracija, ki se je zbirala pod politično znamko federalistov, je zbežala iz glavnega mesta, ko je prišel Jackson na čelu svoje "drhali," kakor so imenovali navadno ljudstvo.

Eno stoletje je minilo in Jacksonova stranka — potem, ko je pred sedemdesetimi leti vodila žalostni upor proti Uniji za ohrano telesne sužnosti — je danes ponižna dekla General Motors kompanije in pridruženih bankirjev. Owen D. Young, glava omenjene kompanije, je kandidat bankirske grupe za predsednika na listi demokratske stranke. Young nastopa kot liberalac in "veliki dobrotnik" delavstva. Propaganda, ki jo delajo njegovi hlapci, je tako močna, da mu celo nekateri liberalni listi zašigajo kadijo.

Kak dobrotnik delavstva je magnat Young, je povedal zadnje dni tednik "Labor", glasilo šeleznikarskih unij. List piše, da je podjetje, ki ga upravlja demokrat Young, prava fevdalna baronija in delavci niso dosti na boljšem kot so bili trnokožni sužnji na jugu. Delavci (Nadaljevanje v sodnji koloni.)

Glasovi iz naselbin

Zanimive beležke iz naših krajev

(Dopisovalec in poročevatelj družini vst. ki jih Prosveta prinaša dnevno v koloni "Glasovi iz naselbin," naj vseh pošlje svoje polne ime in naslov, da se jim lahko pošlje odgovor. Poročila in dopisi naj bodo jasni, krški in resnični; opisani morajo biti v slovenskem tonu. Na anonimna pisma in dopise se ne hane astra.)

Brezposelni in bedni Milwaukee, Wis. — Sedanja ekonomska depresija je splošna, le Rusije ni zadela. Mizerija v naši "objubljeni deželji" je velika in bednih ter gladnih ljudi je na tisoče. Ali bo pomlad in poletje to stanje kaj predrugačilo? To je vprašanje, na katero se lahko odgovori, da ne bo veliko hasnilo, čeprav se v poletnih mesecih več dela odzunaj. Boljše bo pa to, da ne bo treba ljudem zmrzovati.

Čudna uredba današnje družbe. Na eni strani toliko bogastva in luksusa, da ne vedo kam z njim, na drugi pa neizmerna revščina, glad in stradanje ter prezebanje. In to je civilizacija!

V volilnih kampanjah s pravijo podporniki starih strank na milijone dolarjev, da postavijo svoje zastopnike na vladna mesta. Delavci se seveda ne morejo z njimi kosati, ker nimajo sredstev. Toda delavci, zavedni delavci pa kljub temu lahko veliko store, da pošljejo svoje lastne zastopnike v postavljajo, ako volijo delavske kandidate. Predvsem pa je treba delavcem spoznanja, da njih mesto ni v kapitalističnih strankah, ampak v delavski, ki zastopa njihove interese.

Dolžnost vsa delavstva je, da se organizira politično, strokovno in gospodarsko, da se tako osamosvoji ter da si pripravlja pot iz suženjstva, v katerem ga tišči moderni kapitalizem. V Milwaukee bo delavstvo spet imelo priliko slišati svojega delavskega poslanca Johna Ermenca, in sicer dne 4. maja zvečer v SST dvorani. Vabjeni ste vsi, da se udeležite tega izrednega sestanka, ki ga sklicuje soc. klub št. 37 nalašč zato, da se delavstvo pouči o delu v državnih zbornicah ter da s tem dobi voljo pristopiti v soc. stranko ter pri volitvah oddati svoje glasove socialističnim kandidatom.

Joseph Ule. Zadržano gibanje Waukegan-Nb. Chicago, Ill. — Ti dve naselbini deli le Deseta cesta, na vsaki strani pa imamo Slovence in Hrvate po eno gospodarsko poslopje. V North Chicago je zadržana prodajalnja, ki lepo uspeva, kljub Hooverjevi prosperiteti. Ustanovitev zadruga smo si omislili pred desetimi leti.

Meseca marca je bila tu na organizatorski turi Helen Hayes od Northern States Women's Cooperative zvečer, ki je predavala o zadržanosti. Apelirala je na poslovdnja naše zadruga, da bi sklical sestanke odjemalci. Sestanke se je vršil 27. marca. Povedala nam je marsikaj zanimivega, kakor tudi o poteškočah delavcev, ki so brez delavske organizacije. Tu nam je povedala, kakšne koristi so ženski zadržni klubi in kaj se vse lahko doseže ne le samo za zadržno prodajalno, ampak za vse delavske probleme.

Na tem sestanku je bil izvoljen pripravljalni odbor, ki naj pripravi nekaj navodil za ustanovitev ženskega zadržnega kluba. Dne 24. aprila ob 7:30 zvečer je sklican shod zadržnih odjemalcev in njih žena. Tu bodo podana razna priporočila za povadigo zadržništva, kakor tudi navodila, katera smo prejeli od organizatorice za ustanovitev kluba.

Uljudno se vabi tudi vse delavske žene, da se tega shoda udeležijo. Pripravite svoje prijateljice. Pred vsem pa dobrodošli tudi nečlani in nečlanice.

Za pripravljalni odbor: Rozl Skala, Anna Gabrek, Frances Zakovšek.

Zastopnik poročila iz Moon Runa, Pa., in se zahvaljuje prijaznim rojakom in rojakinjam za naklonjenost in pomoč, ki jo je bil deležen na svojem potovanju za Prosveto v okoliških naselbinah.

Piše: Ustavil sem se tudi na Cheswicku in tam obiskal naše napredne rojake, ki so mi šli dragovolje na roko. Sročal sem tajnika društva št. 23 SNP iz Daragha, Pa., in mnogo dragih rojakov.

Za par ur sem se ustavil na Harwicku in posetili tamoknje rojake. Hvala vsem in povsod, kjer sem bil in so mi bili prijazni in postrežljivi.

Kamorkoli pridem, izvem, da se jim Prosveta dopade, da jo radi štijajo, ker prinaša "za vsakega nekaj." Ni mi treba omenjati, da so delavske razmere še vedno slabe, ker to je menda povsod v tem času blažene prosperitete.

Na mojem potovanju imam priliko, da se večkrat ustavim pri naših slovenskih farmarjih, ki pridno obdelujejo polje, kajti sezona obdelovanja in pripravljavanja je v polnem zamahu.

Obiskal sem naselbini Irwin in Library ter par drugih sosednjih naselbin. V vsaki naselbini imam mnogo prijateljev in starih znancev, ki mi vaelej prijazno postrežejo. Hvala jim stotera!

Anton Zidanšek, zastopnik Prosvete.

Iz mojih zapiskov Milwaukee, Wis. — Moj prijatelj Miha, o katerem sem že zadnjič poročal, da sva delala skupaj v minnesotah rudokopih, si je sedaj naročil Prosveto in se obenem odločil, da ne da več za cerkev. Pred velikonočjo je šel k spovedi in tudi velikonoč je praznoval kot pravoveren kristjan, to se pravi, predpoldan je šel v cerkev, popoldan pa se je napil.

V pondeljek pa je dobil iz Minnesote pismo, da njegova kočna ni vredna nič, še manj pa lota, kar pomeni, da mu je od dolgoletnega garanja v rudokopu ostal samo upognjen hrbet in velika pleša. Ostala mu je seveda tudi še vera, katero pa bo vsak čas zavrgel.

Ko sva delala skupaj, je on sedel doma in štedil, medtem ko sem jaz šel za puncami, pel s prijatelji in drugače prav veselo živel. Bil sem organiziran in pripovedoval, oziroma skušal dopovedati Mihi, da je delavec upravičen do uživanja življenja v teh kratkih prostih urah, ter da si mora potem organizacije pridobiti krajši delovni čas, stalno delo in tudi starostno zavarovanje, kar bi pomenilo, da bi bil rešen najhujših skrbi. Miha pa je kričal na mene tudi še, ko sem ležal v postelji in sanjal o moji Anki, da mora delavec štediti in skrbeti za starost, ne pa lahkomišelnost živeti. Sedaj pa sva oba v enakem položaju, samo, da so meni ostali lepi spomini, medtem ko nima Miha ne kočne ne lote in tudi ne lepih spominov.

Zadnjič je tukajšnji kapitalistični dnevnik Milwaukee Journal priobčil članek glede revolucije v Španiji. V članku je bilo med drugim omenjeno, da je bila Španska silno nazadnjaška država, da so bile ženske prav sužnje, da znaša število analfabetov 46 odstotkov in da je dežela gospodarsko in kulturno popolnoma zaostala. Samo to ni bilo povedano, da je bila tudi najbolj katoliška dežela, nekaj ena najmočnejših in da jo je klerikalnem sprivil na sedanjo stopnjo.

Španska je sedaj burkozna republika in še le sedaj se bo pričel prvi boj med delom in kapitalom tudi v tej deželi. Vendar pa se je zrušil eden izmed najmočnejših stebrov Vatikana.

Pred par dnevi je bila v Berlinu podpisana pogodba med sovjetsko vlado in nemškimi kapitalisti za naročilo v znesku 75 milijonov dolarjev. Sedaj se vršijo pogajanja za drugo naročilo v znesku 25 milijonov dolarjev. Ta naročila bi lahko dobila Amerika, ako bi ne imeli v Washingtonu tako spretnega inženirja.

Sicer pa jih v Washingtonu in na Wall streetu skrbi sedaj predvsem vprašanje, kako začeti lepo demokratsko vojno proti Rusiji, oziroma kako dopovedati ljudstvu, da je ta vojna potrebna in da bo "sveta vojna," ker boljše-viki cerkve podirajo.

zervajev — tako vsaj gospoda misli. Na Italijo se ne računa, ker njene gospodarske razmere ji ne dovoljujejo nikakih pustolovčin; sicer pa je Italija vedno tam, kjer je zagotovljen uspeh in ruska naročila so jako velika v Italiji.

Ameriška vlada ima denar, ima pa tudi 250 milijonov bušljev žita, za katerega ni v Ameriki trga, ker tukaj nihče ne strada, ker je samo okrog 10 milijonov ljudi brez dela. To žito in za denar bi pomenilo velike pomoči v tej "sveti vojni." Sicer pa bodo s pomočjo governerja angleške banke, kateri se nahaja sedaj v Ameriki na tajni misiji, že kaj pametnega ukrenili in pokazal Rusom, kaj se pravi odpraviti brezposelnost in zvišavati plače brez dovoljenja višje gospode v Parizu, Londonu ali New Yorku. Če lahko druge dežele obstojijo, ko imajo skupaj kakih 30 milijonov brezposelnih, zakaj bi ne Rusija z nadaljnimi desetimi milijoni. Kako lepa baromonijska bi to bila. Sedaj pa kažejo delavci na Rusijo, namesto da bi se zanašali na plačilo po smrti, kar je lepo, krščansko.

Danes, dne 16. aprila, je prijatelj Miha prav po pagansko prišel domu. Ob peti uri zjutraj je odšel k delavcem C. M. & St. Paul železnice, kjer so potrebovali 75 delavcev. Ob polnoči uri je bil že na mestu in našel tam več ko petsto brezposelnih, ki so se privali pred zaposlevalnim uradom. Ko se je končno uradnik pojavil, se je pričel pravcati naval na vrata njegove pisarne. Miha je bil seveda v zadnjih vrstah, kjer so mu drugi povedali, da je najmanj petsto moč prečulo celo noč v bližini delavnice; spali so po praznih tovornih vagonih, ali pa okrog postopali. Oni, ki so imeli par centov, so čakali v bližnjih salunih do jutra, toda tisti, ki so čakali predolgo, so našli že ob treh zjutraj uradno poslopje zasedeno. Miha je rekel, kadar bo imel denar, si bo naročil še Proletarca. — Ahaaver.

"Zarja" gostuje v Detroitu Cleveland, O. — Ob priliki uprizarivne operete "Darinka", ki jo bo izvajal soc. pev. zbor "Svoboda" v Detroitu v nedeljo, dne 26. t. m., bo prisostvoval in sodeloval tudi pev. zbor "Zarja" iz Clevelanda.

Zbor "Zarja" ima na programu dve točki, mešan in moški zbor, poleg tega ima tudi na razpolago pesmi za med dejanji "Darinke." Naš dolgoletni pevovodja J. Ivanuš je dirigent zboru.

Namen našega poseta je edini ta, da utrdimo prijateljske odnose med seboj. Oni nam ne bodo ali iz spomina, posebno v prešli krizi so nam izražali tople simpatije. Spominjamo se jih tudi od zadnje opere "Urh, grof celjski" in v prošlem koncertu. Pevec zboru "Zarja" in drugih je pripravljen nad 60. Kdor želi videti Detroit in posetiti koncert "Svobode," naj se javi, če je prilika do sobote zvečer, dne 25. t. m. Voznja stane tja in nazaj \$3.50 z vlakom. Priglasje se sprejema vsak večer v prostorih soc. kluba št. 27 v SND, soba št. 1, staro poslopje.

Na svidenje! — J. Franceskin, taj. "Zarje," ods. soc. kluba 27.

Vesela v Sheboyganu Sheboygan, Wis. — Tukajšnje samostojno podporno mladeniško društvo "Nada" priredi veliko domačo zabavo v nedeljo, dne 3. maja v Standard dvorani, začetak ob 2. pop. Igrala bo domača harmonika. Uljudno vabimo vse Slovence in Hrvate, da se udeležijo v obilnem številu. Vstopnina bo \$1 za moške, ženske in otroke so prosti. Vsak bo lahko pil in plesal kolikor bo hotel, le za prigrizek bo treba plašati.

Kdor se bo udeležil naše zabave, mu prav gotovo ne bo žal. Za \$1 bo vsak imel dovolj veselja in zabave. Zato pa na veselo svidenje dne 3. maja!

Frank Saje, tajnik. "Spartaku" Milwaukee, Wis. — Na invitanje Spartaka iz Milwaukee v Prosveti v dne 16. aprila t. l., ki boče kritizirati slovenski radioprogram v dne 22. marca v ško-dobrnem smislu ter piše: "Zadnjič se je delo napisane karte" itd., izjavil, ker sem jaz prizadet. Ta trditelj ni resnična, kajti ako bi bila to resnica, da so bile

Ameriški socializem

(Nadaljevanje.) Thomas Piše v predgovoru svoje knjige "America's Way Out", da se je knjiga rodila iz dveh želja: prvič, da "izpraša svojo lastno glavo", kaj ve o stvari in si odgovori na njena vprašanja, ki ga nadlegujejo že leta; drugi je že skrajni čas, da socialisti ponovno označijo svoje stališče v luči povojne zgodbe, kar ima posebno važnost za Ameriko. Kajpada ne nastopa avtoritativno, temveč iz svoje mnenje.

Socialistično gibanje v Ameriki je po vsi ni zalo oslabele. Kaj je vzrok? Dolžnost je, da sami poiščejo vzroke. Neosocialisti še vedno prevladujejo zelo obsežno na mnenja o socializmu. Tudi to ima svoje vzroke. Zato je potrebna samopreiskava.

Thomas se je dobro razgledal na vse strani in videl, da socialistična filozofija, ki je uspešno vlekla pred vojno, je pomanjkljiva v nove razmere v Ameriki po vojni. Filozofija se mora ujemati s svojo dobo in na njej temeljni program se mora tudi ujemati z nujnimi potrebami. To je kardinalna točka.

Socialistična masa v Združenih državah se rekrutira največ iz inozemskega delavstva, ki se je tu naselilo, socialistični intelektualci, ki vodijo lokalna gibanja, pa prihajajo iz vsane množice nezadovoljnih vseh možnih elementov. Ti pa radi zaidejo v reformne, ker se ne poglobijo dovolj v socialistična načela. Socialist se sicer poslužuje praktičnih form, toda pred očmi mora vedno imeti fundametalno izpremembo, ki je njegov cilj. Vse tega se rado zgodi, da odgovorni člani strank upravljajo čas z neznatnimi lokalnimi afekciami in generaliziranjem o človeški miselnosti, apelirajoč na čustva, v glavi pa nimajo jasne načrta, ki naj vodi v boljše razmere. Na drugi strani so ekstremisti, ki razglasijo vsaj minimalni program za reformo, kar je bedna in nevarna igra, ki zavaja delavce in vzroča konfuzijo.

S tem je Thomas dobro označil razliko med socialisti in golimi reformisti. Reformistu je reforma cilj, medtem ko je socialistično sredstvo za dosego svojega cilja. Moderni socialist ne bo tako neumen, da bo pobijal na primer zakon starostnega zavarovanja ali zavarovanja proti brezposelnosti; ne bo rekel, da je bolje, če delavci trpe glad in lakota, kakor govore nekateri ekstremisti — ker v njih prej privede do upora in revolucije. Ne To je za delavce zelo škodljiva taktika. Vse ko bolje je pomagati, da si delavec pribori več ko izboljšanje, ki ga more dobiti že danes obenem pa ga poučiti, da je lahko še bolj in boljše. Reformar obstane pri reformi, ki je dosežena. To mu zadostuje. Ekstremist se mara nobene reforme, češ, da to pomeni delavca in ga naredi zadovoljnega. Moderni socialist pa ve, da človek ne more biti alko trajno zadovoljen, zato rabi praktične reforme za stopnice, po katerih naj delavstvo lažje koraka do socializma.

Med minimalnimi programi in konkretnimi ciljem ne sme sijati nobena praznosta, pač mora biti ločena zveza. (Termin "končni cilj" je le relativnega pomena, kajti konkretni cilji ne more biti v razvoju živih procesov. Ne "končni cilj" je socializem, toda socialistična družba bo imela nove cilje, višje in boljše, ki so stvar bodočnosti). Nagel skok iz kapitalizma v socializem je nemogoč. "Nobena nebeška mana nam ne bo padala v usta, ako bomo pri morani potovati štirideset let čez puščavo, kadar ubežimo iz kapitalistične sužnosti," piše Thomas. Razvojna črta človeške družbe in nikjer presekanca. Ljudje ne morejo doleteti datuma, ko zaključijo svoj stari red in ustanovijo, da jutri začnejo z novim redom. "Danes" in "jutri" je poč, ki je lahko dolga slabša kot je bil prejšnji dan...

Socialni napredek izvira iz življenja socialnih procesov in kompleksov, ki se pomembno razvijajo v nove oblike. Sunki, ki motijo procese, zadržujejo napredek. Ta sunek je vojna. Nekateri ortodoksi socialisti v Združenih državah so se navzeli fatalistične vere, da socialnega preobrata na boljše v Ameriki ne bo prej, dokler ne pride velika vojna, v kateri bo Amerika poražena. Pravi, da po porazi v vojni pride revolucija, ki zdrubi kapitalizem. Tako sanjajo in — čakajo vojne. Ni je več zmote! Vojna, če pride in prinese poraz Ameriki, lahko povzroči veliko katastrofo. Aparat industrij je lahko uničen in vržen za peščet-let nazaj. Kaj bi potem pomagala revolucija? Ali bi bil to napredek? Slabo pa tudi računamo s psihologijo ameriške mase, ki se cepi na pol ducata, če ne cel ducat, večinskih kompleksov — namreč, kam bi mahali ta masa v svoji konfuziji: na desno, na levo ali nazaj?

Od vojne ni treba ničesar pričakovati. Od zadnje vojne so si veliko obetali — in kdo je danes zadovoljen? Vse posledice vojne so bile niso življenjske. Še dolgo bo tepla narode.

Thomas odklanja vojno kot sredstvo napredka, kot sredstvo za dosego socializma. Prav tako odklanja nasilno revolucijo, ki je tudi vojna. Prva kot druga uničuje, ne gradi; pogreša, ne povzbuje.

(Dalje prihodnjic.)

Policajski obtežen pasivista Chicago. — Mrs. Anna Kombas je obtožila policaja Andrew Gallagherja, da jo je napadel v njenem stanovanju, 3225 N. Halsted st., in ji storil silo. Policajski je bil aretiran, odvzet mu je bil policijski znak ter odveden v zapor.

Trije delavci ubiti v eksploziji Ponca City, Okla. — Trije delavci so bili prosto sobota ubiti, ko se je pripetila eksplozija nitroglicerina pri delu na oljnim polju v bližini Tokawa.

Trije delavci ubiti v eksploziji Ponca City, Okla. — Trije delavci so bili prosto sobota ubiti, ko se je pripetila eksplozija nitroglicerina pri delu na oljnim polju v bližini Tokawa.

Trije delavci ubiti v eksploziji Ponca City, Okla. — Trije delavci so bili prosto sobota ubiti, ko se je pripetila eksplozija nitroglicerina pri delu na oljnim polju v bližini Tokawa.

Trije delavci ubiti v eksploziji Ponca City, Okla. — Trije delavci so bili prosto sobota ubiti, ko se je pripetila eksplozija nitroglicerina pri delu na oljnim polju v bližini Tokawa.

Trije delavci ubiti v eksploziji Ponca City, Okla. — Trije delavci so bili prosto sobota ubiti, ko se je pripetila eksplozija nitroglicerina pri delu na oljnim polju v bližini Tokawa.

Trije delavci ubiti v eksploziji Ponca City, Okla. — Trije delavci so bili prosto sobota ubiti, ko se je pripetila eksplozija nitroglicerina pri delu na oljnim polju v bližini Tokawa.

Trije delavci ubiti v eksploziji Ponca City, Okla. — Trije delavci so bili prosto sobota ubiti, ko se je pripetila eksplozija nitroglicerina pri delu na oljnim polju v bližini Tokawa.

Trije delavci ubiti v eksploziji Ponca City, Okla. — Trije delavci so bili prosto sobota ubiti, ko se je pripetila eksplozija nitroglicerina pri delu na oljnim polju v bližini Tokawa.

Vesti iz Jugoslavije

VELIKA ŽAGA PRI BLEDU ZGORELA

...da je zopet na zločinem poslu zagonetni blejski žigalec.

Bled, 7. aprila.

Posesnik Valant iz Zasipa je bil četrt ure od Bleda veliko lepo žago na električni pogon. Žaga je delala leso in so jo več tednov počivalo in so jo pred kratkim zopet začeli obravnavati. To dni se je okrog 3. junaja iz neznanega vzroka zgajtraj pojavil v žagi ogenj. Ogenj se švigalo visoko proti nebu in na samem, ni bilo nevarnosti, da bi se požar razširil.

Prestrašeni ljudje, ki so prihajali raznih strani na pomoč, hoteli ogenj pogasiti, toda vse navedanje je bilo brez uspeha. Ogenj element ni prenehal delati prej, dokler ni žaga zgorela. Ker je žaga k sreči bila na samem, ni bilo nevarnosti, da bi se požar razširil.

Žaga, ki znaša okrog 100.000 koga, je delno krita z zavarovalno, kar je za gospoda Valant udarec, posebno še sedaj, ko je prišel gradnja hotela. Žagov požara je še nepojasnjeno, sumi se pa, da je prišel zaradi blejski žigalec zopet je zločinske posele.

TEV RAZDRAŽENEGA FINANČNEGA STRAŽNIKA

...godičen dogodek v Železnikih

Železnikih se je na velikonočni ponedeljek pripetil pod vplivom alkohola krvav dogodek. V gostilni se je zbrala družba gostilničarjev in delavcev. Med njimi je bil finančni stražnik Anton Kortiš iz Železnik. Fantje so hoteli iskati neke volje v vinu, začeli pa so tudi obregati ob finančnega delavca in ga dražiti. Vsa družba je zasedela v gostilni pozno in se pomenkovala o dohodkih v teku praznikov. Razburjen je postal še živahnejši, zlasti pa se je razvnel, ko so začeli vprašanje streljanja na končno nedeljo pri procesiji. Gostilničarji so prišli tudi doma, zlasti tedaj, ko je zaradi ljubljana padlo med finančarjem in nekaj ostrih besed. Med polnoči se je družba razšla in delavec Cemažar na poti nekoliko zaoštal. Naenkrat so fantje začeli oster vzvik, par trenutkov nato pa je Cemažar prišel sliki in dejal: "Zaklan sem!"

Naslednji hip se je Cemažar trudil in mogel le še izpovedati, da ga je napadel finančni stražnik Anton Kortiš. Vsega obojavnega so prenesli tovarišje k zdravniku dr. Strnadu, ki je ugotovil, da ima Cemažar 10 cm globoko rano v hrbtu. Zdravnik mu je rano takoj izčistil in obvezal, nakar je nezavestnega prepeljal okrog 2. polnoči s svojim avtom v Ljubljano na klinični g. Kržišnik.

Če je bila takoj javljena policiji, ki so jo ponesli zasilno napadala. Kortiš je zločin na taji. Toda orožniki so na prijem krvav nož in spridlo, ki dokaza se je moral Kortiš izgovorjati se je pa, da je bil pri to silobranu, toda Cemažar je prijatelj in domačini svedujejo drugače. Stražnik Anton Kortiša so orožniki danes ponovno zasliševali in ga pustili, dokler se tragični dogodek ne razčisti, še v službi. Cemažarjevo stanje v bolnišnici je zelo kritično in je, ker so mu ranjene tudi ledvice, le malo upanja, da bo okrevala.

IVAN HRIBAR IZ IHANA OB-SOJEN NA 10 LET

Velika razprava radi poskušene-ga umora

Ljubljana, 8. aprila.

Lani 21. novembra zvečer se je v gozdiki Dobrovi pri Ihanu odigrala velika ljubavna tragedija. Posesnik Ivan Hribar, rojen 31. oktobra 1890 v Ihanu, je izjavil svojo ljubico Ivanko Kavko v gozd in ji tam po ljubimkanju prizadejal z britvijo okoli 11 urezin ter ji silovito prezal tudi grlo. Ta poškodba je bila izvedena na skrajno okruten način. Ivanka Kavka je imela še toliko moči, da se je z vsem napotom ubranila Ivana Hribarja in gotove smrti ter je hudo krvaveča deloma plažeča prišla do Urbaničeve gostilne, kjer je prosila za pomoč. Tam so jo odpeljali do posestnika Lenčka, ki je z vozom odhitel v Domžale po zdravnika dr. Kremžarja. Čim je bila Francka obvezana, so jo odpeljali v ljubljansko javno bolnišnico. Bolečine so bile silne in zdravljenje zelo težavno, vendar je čvrsta ženaka le okrevala.

Danes je Ivan Hribar stopil pred mali senat. Državni tožitelj ga je obtožil poskušene umora in hkratu tudi dveh prestopkov po paragrafu 302 k. z., ker je lani v juliju in avgustu žalil orožnike v Domžalah. Hribar je v celo uro trajajočem zagovoru odvrčal očitke, da bi bil izvršil zločinstvo na Ivanki Kavki. Priznal je, da ji je delal krivico, toda bil je tako zmeden in razburjen, da ni vedel v kritičnem momentu, kaj vse počne. Navajal je različne okoliščine in v svojo razbremenitev, posebno pa je zatrjeval, da je večkrat čisto zmeden. Zaslišanje glavne priče Ivanke Kavke je bilo tajno. Opisala je dogodek natanko, a napolned izjavila, da Hribarju odpusča, zahteva pa dalkodnino. Od okroglo 25 zaslišanih prič jih je več od

IVAN PAVEC V VODNJAK

Ljutomer 7. aprila.

Na severnem koncu Noršincev se dni otvorili v hiši Jožka Vavčiča vinotoč pod vejo, katere je posetil tudi mizaraki mojster Janez Bot, ki se je okoli 7. zvečer odpavil domov. Na potepnem dvorišču je staro studenec še na vedro, kajni so pri nas že skoro popolnoma izginili. Nekateri pravijo, da bil studenec ob tistem času kakor navadno pokrit, drugi trdijo, da je bil odprt in da je bil visoko vanj. Dejstvo je, da

je gospodinja, domača hči, zaslišala pljusak v vodo. Pohitela je k studencu in opazila, da leti Bot z glavo navzdol v studencu. Poklicala je na pomoč goste, ki so ponesrečena za noge potegnili iz precej uplitvega studenca. Pri tem je močni in težki ponesrečenec ponovno zdrknil v globlino.

Rešitev pa je prišla itak prepozno, ker je bil Bot že mrtev. Pri padcu se je nesrečnik po obrazu tako močno potolkel in kri mu je tekla iz nosa in ust. Kako se je nesreča zgodila, bo menda vedno ostalo nejasno. Najbrže se je Botu po vinu zahotelo vode, katere si je hotel zajeti s vedrom. Sodi se, da je pri tem omahnil v studenec ter padel na vedro s tako silo, da je omedlel in se zall.

Bot je bil dober mizar in posebno spreten v izdelovanju in tarzij. Njegov oče je prišel v naše kraje kot opekarniški delavec in je bil italijanski državljan. Prav tako njegov sin ponesrečenec, ki si je po prevratu pridobil naše državljanstvo.

ISKRA IZ MOŽNARJA UNIČILA DVE KMETIJI

Katastrofalna posledica velikonočnega streljanja

Na velikonočno nedeljo ob 2. popoldne je nastal v vasi Češko pri Novi cerkvi požar, ki je popolnoma uničil dve stanovanjski hiši in dve gospodarski poslopji, last posestnikov Franca Smrečnika in Jurija Gorenčana. Rešila se je samo živina, orodje pa je zgorelo.

Na pogorišče so prvi prihitali gasilci iz Nove cerkve pod vodstvom načelnika Tanjška in gasilno društvo iz Gaberja pri Celju. Tudi gasilci iz Celja so hitro došli z gasilskim orodjem na pogorišče. Da se požar ni dalje razširil, so preprečili novocerkevski gasilci, ker so prvi na pogorišču marljivo delovali in požar lokalizirali.

Oba posestnika sta grozno prizadeta, saj znaša škoda več stotisoč dinarjev, zavarovana sta pa samo za 20.000 Din. Požar je bil nastal zato, ker so tam v bližini iz možnarjev streljali in je iskra svignila v slamnasto streho, ki se je takoj vnela in je katastrofa bila neizbežna.

Novi grobovi. V Stari Loki je umrl v visoki starosti 82 let župnik v pokoj Valentin Jamnik. — V Črnomlju je nenadoma umrl učitelj Franjo Zajc, najstarejši sin brzojavnega mojstra v Šiški. — V Ljubljani je umrla soproga trgovca in posestnika, Franja Jeraničeva. — V ljubljanski bolnišnici je umrl sodnik Krisperjeve tvrde Jakob Mojan. — Na Resljevi cesti 24 v Ljubljani je umrla Emilija Lesjakova, vdova po ravnatelju poštnega urada. — Na Klancu pri Kranju je v starosti 78 let umrl posestnik Franc Pavlič, oče znanega ljubljanskega profesorja. — V Rogatcu je umrl Franc Trafenik, ki je dosegel lepo starost 82 let. — V Dramljah je umrla v starosti 24 let posestnica Lenčka Krolčičeva. V celjski bolnišnici je preminula 56 letna uprevžitkarica Marija Bukovškova s Kalobja.

Rdeče šipe prepoše muhe

Uspesno sredstvo za ubranitev muh je rumena ali rdeča svetloba, kakor je pokazal poskus, ki ga je na spodbudo profesorja Newsteada napravilo neko angleško steklarstvo podjetje. Pri večjem številu zaporedoma ležečih prostorov so vdelali v okna različnobarvna stekla. Nekatera okna so imela navadne bele, druga pa zelene, modre, rumene in rdeče šipe. Muhe so se nabrale predvsem v sobi z brezbarvnim (belim) steklom. V modri, zeleni in beli svetlobi so se zadržale nevtalne, dočim so iz prostorov z rdečimi in rumenimi okni skoraj popolnoma izginile. Ta pojav si razlagajo na ta način, da utegne biti mušje oko neobčutljivo za rumene in rdeče žarke, tako da se vidi mrčesu v prostorih s tako svetlobo popolnoma temno in se ne more spredelavati.

njih opisalo obtoženca za drugače pametnega in dobrega človeka, ki pa postane včasih zmešan in začne govoriti bedastoče. Tako je včas govornil: "Imam v gozdu smreke s petimi vrhovi! Sree bi si ven strgal in ga ocvrl. Avto že piška, muzike pa še ni. Prodaja konja, ki ima pet nog, bo za cirkus. Imam v hlevu polno krav, pa vse brez repov." — Zlata zadnji čas pred zločinom je bil Hribar zelo zmešan. Pričevodo, da ni pil, pač pa mnogo kadil.

Zdravnik dr. Albreht Trtnik, ki pozna obtoženca že več let in ga je večkrat zdravil, je pripomnil, da obtoženec še dalje časa ni bil uravnotežen. Sodni zdravnik dr. Suher je v svojem poročilu opisal značaj poškodb Ivanke Kavkove. Najhujša je bila na vratu segajoča od enega ušesa do drugega v dolžini 15 cm. Sreča je bila, da arterije niso bile prezačene. Sodna psihiatra dr. Goesti in dr. Robida sta obtoženca označila za duševno manj vrednega, ki je pa izvršil dejanje premišljeno in po načrtu.

Dopoldanska razprava je trajala do 2. pop. in se nadaljevala ob 3:30. Po prečitjanju raznih spisov so se zvrstili plaidoyerji, ki so trajali okroglo uro. Državni tožitelj Branko Goslar je v polnem obsegu vzdrževal obtožbo. Zastopnik zasebne udeleženske dr. Krivic je predložil odškodninske zahteve za bolečine, nesposobnost za delo in manjšo možnost močitve, vse skupaj do zneska 350.000 Din. V učinkovitem govoru je odvnetik dr. Fran Novak branil Hribarja in pletiral za nizko kaznen zaradi težke telesne poškodbe po paragr. 178.

Posvetovanje senata je bilo kratko, ni trajalo niti 20 minut. A v tem premoru se je primeril nepričakovan intermezzo: Ivana Kavka je stopila k obtožencu in mu dala v žep zavojček velikonočnih prhov. Med splošno tišino je predsednik senata s. o. s. g. Anton Mladič proglašil tožbo, po kateri je Ivan Hribar kriv poskušene umora in dveh prestopkov žaljenja orožnikov in je bil obsojen na deset let in en mesec robije ter v plačilo 1800 Din denarne kazni in v trajno izgubo častnih državljanjskih pravic. Dalje je bil obsojen v plačilo odškodnine Ivaniki Kavki za bolečine, nesposobnost za delo in manjšo možnost močitve v celotnem znesku 62.190 Din, dočim se je Ivanka Kavka za presežek svojih zahtev napotila na pot civilne pravde.

Obsojenec je bil duševno zelo potrt in si je po kratkem posvetovanju z braniteljem pridržal pravico revizije odnosno priziva.

Niso pa samo kraji okoli Vinkovcev edino središče, iz katerega se more širiti takozvani "moderni" nazor o številu otrok, ki ga naj ima posamezen zakon. Ti kraji so samo tipičen primer — mogoče najboljši — za razmere po mnogih naših krajih v Podravini, Vojvodinji, za mesteca v Srbiji, pa tudi v Sloveniji. Tako torej tudi pri nas pologoma postaja padanje rojstev problem, kateri je že davno zaposlil druge države.

Z vprašanjem, kateri vzroki povzročajo padanje rojstev, se je bavilo že mnogo znanstvenikov na polju populacije, sociologije in evgenike, katerih zaključek pa ni enoten. Padanje števila rojstev bi mogli povzročiti: a) navada, da se pozno stopa v zakon, b) celibat, c) bolezen, d) zgodnja smrt. Res je, da se sklepa, jo zakoni v mnogih državah poznajo in da je število onih, ki se odkreajo zakonskemu življenju, vedno večje. Dognano pa je tudi, da to ne more povzročiti padca rojstev v toliki meri, kot se pojavlja. Bolezen in zgodnja smrt so v sedanjem času v glavnem redkejši, kot nekoč in odpadajo kot eventualni vzroki majhne natalitete.

Mnogo bolj kot navedeni činitelji, se smatrajo kot vzroki padanja rojstev sedeči: 1. naravni zakoni, ki uravnavajo stopnjo plodnosti; delujejo v tem smislu, da se rodi več otrok v rasi, ki ima svojo zemljo dovolj prostorno, da more preskrbljevati večje število prebivalcev.

2. umetno preprečenje spočetja in splav. Obstoje naravnih zakonov, ki uravnavajo stopnjo plodnosti naroda ali rase ali z drugimi besedami vplivajo v tem smislu, da je vedno manj rojstev, ni dokazan.

Nekateri domnevajo, da kulturna stopnja naroda regulira naravne zakone, kateri vladajo intenzivnost rojstev, v tem smislu, da je število rojstev tem manjše na čim višji kulturni stopnji je narod. Resnično obstoji dejstvo, da bi akero lahko postavili lestvico kulturne višine posameznih narodov po njihovi nataliteti. To samo pa še ne opravičuje sklepa, da kulturna vpliva bolj na drugi vzrok padanja rojstev, to je na hotno preprečevanje rojstev na umeten način.

Zato se z večjo pravico odločimo za sklep, da je padec rojstev povzročen umetno. Principijelno ne zanikamo možnosti obstoja naravnih zakonov, toda njihovo vlogo zmanjšujemo samo na verodostojno višino, ako rečemo, da — če sploh — vplivajo v jako majhni meri na padanje rojstev. To je potrebno upoštevati, kadar iščemo aredstva, kako popraviti majhno število rojstev.

Prekinitev nosečnosti in svrhu hotnega omejevanja števila otrok se vrli na različne načine. Kot vse kaže postaja splav s višino kulturne stopnje vedno manj važno sredstvo, čisto naravno: ker so bolj poznana sredstva za preprečenje spočetja spleh ne pride do oplojenja in tako ni potrebno prekinjenje nosečnosti.

Po splošnem mnenju so kraji okoli Vinkovcev v Slavoniji izgledali najslabše. Po proučenju razmer v teh krajih smo dobili neke zelo zanimive rezultate. Omenimo samo glavne: dva okraja, županijski in vinkovški, imata tudi za naše razmere precej majhno število rojstev; v vinkovškem okraju loži sicer lepa, velika in precej bogata vas Otok, kjer najdemo najslabše razmere, kar se tiče števila rojstev. Vas šteje preko 3.000 prebivalcev; tu se rodi letno približno 14 otrok na 1.000 prebivalcev. To je neverjetno majhno število rojstev. Vsa peti zakonski par sploh nima otrok. Od vseh 1.440 zakonov, kateri so bili preštudirani, jih je 313, katerim ni ni rodil niti eden živ otrok. V tej vasi je vsaka poročena žena rodila povprečno dva otroka. Vse to so jako abnormalne razmere za vas in ne moremo imeti lepš nad na prihodnost, ako bi se ta pojav razširil izven teh krajev. Enaki pojavi kot v Otoku pa se najdemo tudi v drugih vaseh vinkovškega in županijskega okraja. Običaj imeti majhno število otrok se vedno širi iz teh krajev, ki so že precej časa kot taki na glasu. Predvsem moramo poudariti, da so kraji s čisto domačim — hrvatskim — elementom v tem oziru skoro najslabši.

Niso pa samo kraji okoli Vinkovcev edino središče, iz katerega se more širiti takozvani "moderni" nazor o številu otrok, ki ga naj ima posamezen zakon. Ti kraji so samo tipičen primer — mogoče najboljši — za razmere po mnogih naših krajih v Podravini, Vojvodinji, za mesteca v Srbiji, pa tudi v Sloveniji. Tako torej tudi pri nas pologoma postaja padanje rojstev problem, kateri je že davno zaposlil druge države.

Z vprašanjem, kateri vzroki povzročajo padanje rojstev, se je bavilo že mnogo znanstvenikov na polju populacije, sociologije in evgenike, katerih zaključek pa ni enoten. Padanje števila rojstev bi mogli povzročiti: a) navada, da se pozno stopa v zakon, b) celibat, c) bolezen, d) zgodnja smrt. Res je, da se sklepa, jo zakoni v mnogih državah poznajo in da je število onih, ki se odkreajo zakonskemu življenju, vedno večje. Dognano pa je tudi, da to ne more povzročiti padca rojstev v toliki meri, kot se pojavlja. Bolezen in zgodnja smrt so v sedanjem času v glavnem redkejši, kot nekoč in odpadajo kot eventualni vzroki majhne natalitete.

Padanje rojstev

V starih časih so bili otroci v družinah mnogo številnejši kot sedaj. Stari grški filozof Aristoteles navaja slučaj žene, katere je imela štirikrat po vrsti po pet otrok. V angleški literaturi je primer neke žene, katere je imela v teku 7 let 21 otrok, dalje neka druga, katere je rodila 57 otrok, tretja 69 in četrta 52 otrok, nikoli manj kot tri naenkrat.

V Franciji je za časa Franca I. štela vsaka družina povprečno 7 otrok, za časa Ludovika IV. 5, za časa revolucije 4, približno pred 40 leti še 3, pred vojno pa vsega po 2 otroka. Padanje rojstev se opaža tako v najkulturnejših kot v manj kulturnih državah; samo s to razliko, da se je padanje v kulturnih državah pojavilo prej in da je tam sedaj še manjše, ker je pač že prišla blizu verjetno obstoječega minimuma.

Po podatkih, ki so nam na razpolago za jugoslovanske pokrajine po vojni, ne moremo reči, da je sedaj pri nas padanje rojstev za državo kot celoto akuten problem. Ako pa predelimo na posamezne pokrajine, se v nekaterih opaža precej majhno število v primeri z drugimi (n. pr. Vojvodinja, Hrvatska - Slavonija). Pa tudi v teh pokrajinah so rojstva — sorazmerno z drugimi državami — povprečno dobra. Če pa pregledujemo posamezne dele teh pokrajin, potem opazimo, da je v nekaterih njihovih delih padanje rojstev že neverjetno močno.

Po splošnem mnenju so kraji okoli Vinkovcev v Slavoniji izgledali najslabše. Po proučenju razmer v teh krajih smo dobili neke zelo zanimive rezultate. Omenimo samo glavne: dva okraja, županijski in vinkovški, imata tudi za naše razmere precej majhno število rojstev; v vinkovškem okraju loži sicer lepa, velika in precej bogata vas Otok, kjer najdemo najslabše razmere, kar se tiče števila rojstev. Vas šteje preko 3.000 prebivalcev; tu se rodi letno približno 14 otrok na 1.000 prebivalcev. To je neverjetno majhno število rojstev. Vsa peti zakonski par sploh nima otrok. Od vseh 1.440 zakonov, kateri so bili preštudirani, jih je 313, katerim ni ni rodil niti eden živ otrok. V tej vasi je vsaka poročena žena rodila povprečno dva otroka. Vse to so jako abnormalne razmere za vas in ne moremo imeti lepš nad na prihodnost, ako bi se ta pojav razširil izven teh krajev. Enaki pojavi kot v Otoku pa se najdemo tudi v drugih vaseh vinkovškega in županijskega okraja. Običaj imeti majhno število otrok se vedno širi iz teh krajev, ki so že precej časa kot taki na glasu. Predvsem moramo poudariti, da so kraji s čisto domačim — hrvatskim — elementom v tem oziru skoro najslabši.

Niso pa samo kraji okoli Vinkovcev edino središče, iz katerega se more širiti takozvani "moderni" nazor o številu otrok, ki ga naj ima posamezen zakon. Ti kraji so samo tipičen primer — mogoče najboljši — za razmere po mnogih naših krajih v Podravini, Vojvodinji, za mesteca v Srbiji, pa tudi v Sloveniji. Tako torej tudi pri nas pologoma postaja padanje rojstev problem, kateri je že davno zaposlil druge države.

Z vprašanjem, kateri vzroki povzročajo padanje rojstev, se je bavilo že mnogo znanstvenikov na polju populacije, sociologije in evgenike, katerih zaključek pa ni enoten. Padanje števila rojstev bi mogli povzročiti: a) navada, da se pozno stopa v zakon, b) celibat, c) bolezen, d) zgodnja smrt. Res je, da se sklepa, jo zakoni v mnogih državah poznajo in da je število onih, ki se odkreajo zakonskemu življenju, vedno večje. Dognano pa je tudi, da to ne more povzročiti padca rojstev v toliki meri, kot se pojavlja. Bolezen in zgodnja smrt so v sedanjem času v glavnem redkejši, kot nekoč in odpadajo kot eventualni vzroki majhne natalitete.

Mnogo bolj kot navedeni činitelji, se smatrajo kot vzroki padanja rojstev sedeči: 1. naravni zakoni, ki uravnavajo stopnjo plodnosti; delujejo v tem smislu, da se rodi več otrok v rasi, ki ima svojo zemljo dovolj prostorno, da more preskrbljevati večje število prebivalcev.

2. umetno preprečenje spočetja in splav. Obstoje naravnih zakonov, ki uravnavajo stopnjo plodnosti naroda ali rase ali z drugimi besedami vplivajo v tem smislu, da je vedno manj rojstev, ni dokazan.

Nekateri domnevajo, da kulturna stopnja naroda regulira naravne zakone, kateri vladajo intenzivnost rojstev, v tem smislu, da je število rojstev tem manjše na čim višji kulturni stopnji je narod. Resnično obstoji dejstvo, da bi akero lahko postavili lestvico kulturne višine posameznih narodov po njihovi nataliteti. To samo pa še ne opravičuje sklepa, da kulturna vpliva bolj na drugi vzrok padanja rojstev, to je na hotno preprečevanje rojstev na umeten način.

Zato se z večjo pravico odločimo za sklep, da je padec rojstev povzročen umetno. Principijelno ne zanikamo možnosti obstoja naravnih zakonov, toda njihovo vlogo zmanjšujemo samo na verodostojno višino, ako rečemo, da — če sploh — vplivajo v jako majhni meri na padanje rojstev. To je potrebno upoštevati, kadar iščemo aredstva, kako popraviti majhno število rojstev.

Prekinitev nosečnosti in svrhu hotnega omejevanja števila otrok se vrli na različne načine. Kot vse kaže postaja splav s višino kulturne stopnje vedno manj važno sredstvo, čisto naravno: ker so bolj poznana sredstva za preprečenje spočetja spleh ne pride do oplojenja in tako ni potrebno prekinjenje nosečnosti.

Po splošnem mnenju so kraji okoli Vinkovcev v Slavoniji izgledali najslabše. Po proučenju razmer v teh krajih smo dobili neke zelo zanimive rezultate. Omenimo samo glavne: dva okraja, županijski in vinkovški, imata tudi za naše razmere precej majhno število rojstev; v vinkovškem okraju loži sicer lepa, velika in precej bogata vas Otok, kjer najdemo najslabše razmere, kar se tiče števila rojstev. Vas šteje preko 3.000 prebivalcev; tu se rodi letno približno 14 otrok na 1.000 prebivalcev. To je neverjetno majhno število rojstev. Vsa peti zakonski par sploh nima otrok. Od vseh 1.440 zakonov, kateri so bili preštudirani, jih je 313, katerim ni ni rodil niti eden živ otrok. V tej vasi je vsaka poročena žena rodila povprečno dva otroka. Vse to so jako abnormalne razmere za vas in ne moremo imeti lepš nad na prihodnost, ako bi se ta pojav razširil izven teh krajev. Enaki pojavi kot v Otoku pa se najdemo tudi v drugih vaseh vinkovškega in županijskega okraja. Običaj imeti majhno število otrok se vedno širi iz teh krajev, ki so že precej časa kot taki na glasu. Predvsem moramo poudariti, da so kraji s čisto domačim — hrvatskim — elementom v tem oziru skoro najslabši.

Niso pa samo kraji okoli Vinkovcev edino središče, iz katerega se more širiti takozvani "moderni" nazor o številu otrok, ki ga naj ima posamezen zakon. Ti kraji so samo tipičen primer — mogoče najboljši — za razmere po mnogih naših krajih v Podravini, Vojvodinji, za mesteca v Srbiji, pa tudi v Sloveniji. Tako torej tudi pri nas pologoma postaja padanje rojstev problem, kateri je že davno zaposlil druge države.

Z vprašanjem, kateri vzroki povzročajo padanje rojstev, se je bavilo že mnogo znanstvenikov na polju populacije, sociologije in evgenike, katerih zaključek pa ni enoten. Padanje števila rojstev bi mogli povzročiti: a) navada, da se pozno stopa v zakon, b) celibat, c) bolezen, d) zgodnja smrt. Res je, da se sklepa, jo zakoni v mnogih državah poznajo in da je število onih, ki se odkreajo zakonskemu življenju, vedno večje. Dognano pa je tudi, da to ne more povzročiti padca rojstev v toliki meri, kot se pojavlja. Bolezen in zgodnja smrt so v sedanjem času v glavnem redkejši, kot nekoč in odpadajo kot eventualni vzroki majhne natalitete.

Mnogo bolj kot navedeni činitelji, se smatrajo kot vzroki padanja rojstev sedeči: 1. naravni zakoni, ki uravnavajo stopnjo plodnosti; delujejo v tem smislu, da se rodi več otrok v rasi, ki ima svojo zemljo dovolj prostorno, da more preskrbljevati večje število prebivalcev.

Togota v otroški dobi

Otrok se bo potrudil tudi takrat pametno govoriti, ko bi raje izgovarjal neumnost in se igral ter zabaval. Nervozna razoranost je posledica takega za otroka nenaravnega življenja. Mnogi starši so ponosni, da otrok s štirimi leti zna čitati in ne pomislijo, da bi bilo bolje za otroka, da bi se igral in da je to čitanje za otroka naporno kakor tudi za njegovo možgane in ima škodljive posledice. Taki otroci ne morejo spati, so bledi, nimajo apetita in ne pridejo la napetosti in razdraženosti. Tako se iz tega nervoznega zdravstvenega stanja in prerazdraženosti razvija togota.

Nadalje postanejo boječi, ovirani v svojih mislih in kretnjih ali nevzgojeni, nagajivi in togotni; to so vse oblike otroške nervoze in sicer postanejo taki oni otroci, katere neprenehoma opominjamo, vzagajamo, opozarjamo na njihovo obnašanje, kako naj se v vsakem trenutku vedejo n. pr. kako naj pozdravijo, kako naj varujejo svojo obleko, naj dajo roko onemu, katerega ne marajo, naj deklamirajo pesmico na pamet, če nimajo sa to veselja, naj prenehajo se igrati, ko so ravno sredi igre itd. — Tak otrok postane prerazdražen, trmast in togoten; iz tega pa se razvija počasni prava togota.

Otroci od mirnih, prevdarnih, nevzgojenih staršev, vrstili v mlajšo duševnega miru, so redko nervozni in redko togotni ali razburjeni. Če se pa starši v surovem, oarzem in razdraženem tonu med seboj pogovarjajo, če se celo prepirajo, nahrujijo drug drugega brez poviada ali pa nahrujijo otroka brez poviada, potem sveda postane otrok boječ, potrt, razburjen, trmast, togoten in končno kot se reče "nervozen".

Ne razumite napačno, da postane otrok manj nervozen, togoten, čim manj se z njim ukvarjamo. Otrka samaga sebi prepusti, bi bilo napačno. Nadzirati moramo kaj otrok dela ter odpraviti nevzgojenosti in nesposobnosti, nikakor pa ne s neprestanimi opomini in molodovanjem.

Razvjen otrok, ki je prenežno vzgojen, hoče veljati povsod za glavnega junaka. Taki starši ne poznajo psihologije. Takim otrokom pri jedi pripovedujejo stari dolge pravljice, ki sved vaskim spanjem vodijo do jake, če jih enkrat posebijo pripovedovati ali nimajo časa, z drugo strani pa so vzrok otrokovemu premišljevanju. Tako postane njihova domišljavost naravnost bolezen.

Postanejo tirani svojih staršev in vzgojiteljev. Otroci hočejo, tako vzgojeni, da jim zmerom posvetimo pozornost. Kako preprečim nekaj takega, naj služi primer iz moje prakse: 12-letna punčka, ki je bila vjena, da vse pleše kakor ona igra, pride nekega dne h klavirskemu pouku. — Razdražena, s blestimi očmi vdre v sobo z besedami: "Gospodična, danes se udeležim klavirskega pouka samo, če sem pri tem stali." Priča-kovala je ogorčenje, ukor in prigovarjanje. Pa kako je bila začudena, ko je iz ust učiteljice klavirja, ki je dobra pedagoginja in je dobro poznala svoje učenko, slišala sledeče: "Prosim". Bilo ji je prosto na razpolago, naj stoji pri pouku klavirja. Tu pa se je pokazala, da je otrok v trenutku bil odzdravljen od svojih ekstravagancij. Če ni prišlo do prerakanja, ni imela veselja stati. In to je kašipot, kako se s togotni in slabo vzgojenimi otroci ravna. Ne sledite slepo vsem otrokovim komedijam in nesmiselnim muham, ampak se tako vedite, kakor da ne posvetite nobene pozornosti temu otrokovemu dejanju, kratkoma! bagatelizirajte vse to.

Na nekem izletu na Gorenškem je prišlo razvajanemu otroku v glavo, — medtem ko sta oče in mati govorila s svojimi znanci, pri strmem prehodu sledeče: "Od tukaj se bom skušal vrniti" (napraviti skok raz skale). Mati in znanec sta vzkliznila, oče pa, ki je dobro poznal silnove muhe, se je zbral in je rekel mirno: "Dobro, pa da je skočil dol!" Sinko se je kmalu premislil in nadaljeval svojo pot.

Po tem dogodku je šel fantek mirno brez nadaljnjega napre-

Ja razvajeni otrok ni mogel prenesti, da sta se oče in mati pogovarjala z drugimi in "rosopada sina" pustila, da pojde tako moni nič tebi nič zraven. Takih primerov je mnogo. Nikoli pa se ne smejo razjeziti. Tujak je bila početova energija izborna zdravilo.

V neki družini je oče razgrajal, togoten; ko pride domov preklinja, razbija in pusti jed ter gre v gostilno. Tako je navajen že iz mladosti. Otrk vidi to očetovo ravnanje in se mu oče zdi junak. Pomena to njegovo ravnanje, si zapomni vse to in vstili mu ostanejo v duši tudi poseje, ko je dorasel človek.

Dva solenca Tone in Janko se med seboj sporečeta in končno si skočita v lase. Ko sinko pride domov, se starši hudujejo nad njegovim tovarišem in oče ali mati pravi: "Kaj, zakaj mu nisi dal eno mastno nasaj? Bom šel k njegovim staršem in videl bom ali bo Tone tobe tepel. Ti mu moraš eno vrniti, da bo videl svede!" Oče gre res k sosedovim in zaradi nedolžne igre in v njej nastalega majhnega prepira pride sosed do prepira in sovražnja, in stvar pride na vse zadnje pred sodišče.

Namesto da bi starši poučili otroka, kako mora tovariš s tovarišem živeti, ga še hujšajo, vzbujajo v otroku strahovanje do lepega in počtenega, ignoriramo s mirom in blagostjo njegovo začetno togoto, bomo dosledni

Erih Dwinger:

Armada za žičnimi plotovi

Za Prosveto prevedel Tone Selikar

"Schnarrenberg," sem vprašal haenkrat, "ali boste še kdaj lahko streljali?"

Zdrnil se je, kakor da bi ga moje besede v živo zadele. Videl sem ga, kako se je boril sam s seboj. Čutil, da je tudi že v njega prodrla tisto novo... kakor v nas vse. Toda še vedno mu kljubuje.

"Seveda!" je jezno zamrmral. "Zakaj pa ne?"

Naši dnevi tečejo kakor ponavadi: Preobvezovanje, jemo, spimo. Pa je vendar sedaj velikoj bolje in smo vse drugače razpoloženi, kakor preje. V nas je občutek, kakor da smo najhujše že pretrpeli. Sedaj prejemamo tudi zdravila, krepljena in čistilna sredstva, včasih tudi "slabo", neke vrste dieto, kakor jo imenuje Rusi. Ni sicer nič drugega, kakor oladna godilja, vsekakor pa jo naši oslabljeni želodci lažje prenašajo kakor črna kaša.

Potem pa nas tudi krepiti to, da delamo vsako popoldne poskuse v hoji. Seveda pa to le, če smo sami v sobi. Kakor lažje ranjeni straži ob vhodu in mora prihajajoča sestra toliko časa zadržati pred vrati, dokler nismo zopet vsi v posteljah. Ne, v Sibiriji ne maramo iti preje, dokler nas ne zapode!

Ko sem se prvič spravil na noge, mi je potisnil Pod berglje pod pazduho. Kakor otrok se moram učiti hoditi, in bi se gotovo prevrgel, če me ne bi Pod in Blank podpirala. Moje noge so postale tako alabe, da me nič več ne nosijo in nič manj roke. Kljub temu pa se vadimo: prvič raditega, ker nihče ne ve, kdaj nas bodo nagnali iz bolnice, potem pa se po takih vajah tudi dobro spi.

Hudirja, si mislim: pri nas doma se vse to strokovnjaško izvršuje! Tam imajo zanderške aparate, negibne mišice elektrizirajo in masirajo — tu pa nič! Samo dve brglji, pa še te si moramo izposoditi od amputirancev. Da, tu se moramo na skrivaj privaditi! Koliko pa jih je tu, ki še tega ne zmorejo! In koliko jih je, ki bodo vse svoje življenje šepali samo zaradi tega, ker ni niti najenostavnejšega aparata za to!

Po takih vajah nas Pod vedno povabi v kino. Vse, kar leži v njegovi bližini, se zbere ob njegovem oknu, da si ogleda nogo množico, ki se kopije v Moskvi. Večji del med njimi so starejši mošje in žene, pa tudi mlade, lepe devojke je videti.

"Ko bi imel daljnogled!" je dejal Brunn, ta veliki erotik. "Kak fin daljnogled..."

"Tebi pa res ni nikoli dovolj!" ga kara Pod.

"Človek, predstavljaj si, kaj bi bilo, ko bi se pri nas takole kopali: brez sleherne cunje, brez figovega peresa!"

"He, potem obesi električarja na klin in postaneš kopalniški nadzornik, kajne!" je zaklical nek novinec. Vsi so se zakrohotali.

Tedaj se je baš slekla neka temnolasa deklica. Nekaj časa je stala povsem gola v solncu. Imela je krašne ude in rjavo kožo. Njena zadnjica je bohotna.

"Gromska strelja!" je vzkliknil Brunn. "Ta ti je pa ima!"

"Za moj okus bi morala biti spredaj obilnejša...", je sanjal Pod.

"Ker ne razumeš!" se je razvnel Brunn. Temu razgovoru je sledil pobožen molk. Vse oči so z nekimi posebnimi žarom obrnjene v dekleta, ki stopa počasi v vodo. Sklone se, pošropi si z vodo prsa in se polagoma potopi v zeleno vodo.

"Čovek, predstavljaj si, da imamo zopet kaj tako sočnega v naših mrzlih posteljah!" je navdušeno vzkliknil Brunn.

"Ho, čuti se, da se ti povračajo moči!" se mu je nasmehnil Pod.

"Čakaj, saj te bodo kmalu poslali v Sibirijo, da se ohladiš!" je dejal nekdo v šali.

Tale popoldanska kinopredstava, zabeležena s debatami, silno hitro mine. Vse se udeležuje, samo Schnarrenberg in Blank ne.

Schnarrenberg nas na skrivaj posluša, da bi pa se udeleževal naših pogovorov — ne! To bi bilo proti vojaški disciplini, da bi on govoril s prostaki! Blank pa leži v postelji. Srdito se bori sam s seboj, da bi preslišal te zapeljive besede.

Noči so vedno bolj mirne. Kadar pride lepa sestra, me najde vedno pri čisti zavesti. Skoraj nikoli več ne govori z menoj, samo oni mehki "spac" mi zasepeče. Neke noči pa, kmalu potem, ko so me prenesli semkaj, se je vsedla na mojo posteljo in me gledala. V njenih očeh je prikrita bolečina. Ali se sramuje, mogoče? Zaradi varanja o moji amputaciji? Zaradi tega, ker nas sedaj naši zdravniki bolj in hitreje zdravijo, ker je sedaj veliko bolj mirno v naši sobi —?

"Kaj vam je, sestra?" sem jo tiho vprašal.

"Samo povedati sem vam hotela..."

"Prosim, sestra!"

"Samo to sem hotela: Ne mislite slabo o naši zemlji, o naših ljudeh! Ni hudoben, ruski človek... Samo len je, nahujaskan in brezbrizen! Silno smo za vami, silno, to je..."

Ohrabil sem se, prijel sem njeno roko in sem jo poljubil.

"Ah, vi ne veste, kako težko je to!" je z muko pripovedovala. "Vse videti in vse potrpeti... Vsaka dobra beseda, vsaka dobrotina se nam očita... Zaplenijo nam posestva in pošljejo v Sibirijo! Toda jaz ne klonim! Delala bom noč in dan, da odvrnem vsaj malo sramote, ki jo tu povzročujejo naši zemlji..."

Konečno, nekega jutra, se nam je približala tista ura, ki smo se jo vsi bali. Vse postelje so na novo preoblekli, vsa okna odprli, vse steklenice in posode temeljito očistili.

"Potemkin še vedno ni umrl v Rusiji!" mi je zaklical Pod. "Boš videl, danes pride komisija!"

Štutil je. Pod vedno pravo zadene, ima izborni nos za take stvari. Kmalu po kosilu se je zgodilo. Nek sanitetec je planil v sobo in zarjul: "Požor!" In je prišel nek generalni zdravnik, trije navadni zdravniki, nekaj ravnateljev in sester. Naših zdravnikov ni bilo.

Šli so od postelje do postelje. "Vstati, vstati! Sanitetci so dali vsakemu berglje. 'No, poskusite!' je dejal generalni zdravnik v sekani nemščini. Imel je ostro, ovelo glavo kakor jastrebo. Zveni, kakor da poveljuje eskadronu.

Pod, Brunn in Blank sta nastopila pred menoj. Ko so podali Podu berglje, je ponižno zmajal s svojo medvedje glavo in dejal sladko: "Ničevno..." To je edina ruska beseda, ki jo zna izgovoriti.

Neka sestra se smehlja. Generalni zdravnik ga je pogledal, kakor da bi ga hotel ustréčiti. En sam pogled na njegovo orjaško postavbo je zadostoval. "Dobro, dobro," je vzkliknil. "Naslednji..."

Pod je napravil silno dolg obraz in njegove oči so iskale pomoči v meni. Zmignil sem z rameni — kako pa naj pomagam? Ob pogledu na malega Blanka se je njegov srd nekoliko ohladil. Blank je vzjel berglje in je napravil nekaj korakov. "Dobro, dobro! Naslednji..."

(Dalje priloženo.)

vico je položila na usta, obšla z njo obraz in padla na kolena. Potem se je ugriznila v kazalec, silšalo se je tiho ječanje, toda njene oči se niso niti za trenutek oddaljile od majhne črne luknje v prestreljenih sencih.

Pri zaslišanju je na ponovna vprašanja odgovorila z odločnim glasom, da je kriva smrti tovariša Malahova, ker je bila trda in neumljena z njim.

Po smrti Nikolaja Malahova se je Sonja značaj zelo spremenil. Živela je tiho in samotno v svoji sobi ter je jedva odgovarjala na vprašanja. Skrbno je zbrala vse, kar je mogla dobiti od Nikolajevih zvezkov, beležek in pisem. Vedno bolj jo je omrežal spomin na mrtveca, zavest krivde na njegovi smrti je postala vsebinska njenega življenja.

Tovariši, ki je v začetku niso marali, so jo pričeli spoštovati. Ko je šla na pokopališče na njegov grob, so jo spremljali pogledi usmiljenja in skrbi.

Toda neki dan je nastal zopet velik nemir v internatu. Neki tovariši je prejel od svojcev Malahova pismo, kateremu so bile priložene zadnje Nikolajeve vrste, ki jih je bil pisal domov. Vsebovale so izpoved njegovih slabosti, napak, vaski mladenič se ni mogel uživeti v velikomestno vrvenje, čutil se je zapeljanega, brez volje, nevrednega idealov, ki jih je oznanjala "visoka šola". Njegovo življenje je bilo brez vrednosti, dobro le še za naboj smodnika.

Sonja je torej nedolžna! Od sobe do sobe je šel ta klic. Niti beseda o njej ni bilo v pismu. Hitro pojdite po Sonjo, naj bo zopet vesela in srečna! In baš je prihajala. "Sonja, Malahovo pi-

POZDRAVI IZ NEW YORKA

Pred odhodom v stari kraj na parniku Paris se tem potom že enkrat poslavljam od svoje žene in sinkota v Milwaukee, Wis., kakor tudi od svojih bratov Lake in Matevija ter od svojih prijateljev in znanov v Milwaukee in drugod. Zahvaljujem se ob tej priliki onim, ki so me obiskali pred odhodom, za njih božinske besede. Hvala vsem za vse!

Zahvaljujem se tudi rojaku Leo Zakrajšku v New Yorku za točno postrežbo in ga priporočam vsem rojakom širom Amerike.

V upanju, da mi bo domovina vrnila moje zdravje ter da se zdravi in veseli zopet vidimo, kličem vsem: Posdravljani in na svidenje. Frank Puncer.

Ko odhajam v stari kraj na slavnem parniku "Europa," šelim še enkrat pozdraviti svojo družino v So. Milwaukee, Wis. ter vse prijatelje v Milwaukee, v Staunton, Ill., Salt Lake City, Utah ter v Diamondville, Wyo. Vsem onim, ki so me prišli obiskat ob času mojega odhoda, se najlepše zahvaljujem. Posebno zahvalo pa sem dolžen Mr. in Mrs. Frank Zajc, Mr. in Mrs. John Mohorko, Mr. in Mrs. Tony Novak, in Mrs. Romi Sluga, za njih iskazano naklonjenost. Živeli in na svidenje!

Javno zahvalo pa sem dolžen tudi rojaku Leo Zakrajšku za prijazen sprejem v New Yorku, kakor tudi za trud, da mi je pokazal nekatere zanimivosti New Yorka, med njimi tudi slavni Wall Street. Priporočam ga vsem rojakom, kar vem, da bodo tudi drugi tako dobro postreženi pri njem kakor sem bil jaz.—Frank Kleinsiek. (Adv.)

NAROČNIKI POZORI

Znamenje (March 31, 1931), pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Ponovite je pravočasno, da vam lista ne ustavi. Ako lista ne prejmeta, je mogoče vstavljeno, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmeta, je mogoče vstavljeno valed napačnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Nasli nastopniki so vsi društveni tajniki in drugi nastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$6.00 in za pol leta pa \$3.00. Član SNPJ doplačuje \$4.50 za leto, za pol leta \$2.40.

Za mesto Chicago in Cleveo za leto \$7.50, za pol leta \$3.75, za člane \$6.50.

En Evrope stane za pol leta \$4.50, za vse leto pa \$9.00. Tednik stane za Evrope \$1.70. Član doplačuje ome 50c za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov: Mladinski List stane za celo leto \$1.50.

Upravišтво "PROSVETA" 2657 S. Lawndale Ave., Chicago

amo, sicer piše same neumnosti, niti sledu Ljeninovega duha, toda glavno je: ni se ustrelil zaradi tebe, bilo je vse kaj... Sonjin obraz je bil mrtvaško blede.

"Kaj se pravi to, ne radi mene?"

"Čitaj vendar, stvar je enostavna!"

Sonja je zagrabila pismo, ga razgrnila čez kolena, njene oči so se poglabile vanj in iskale nevidno pisavo med vrstami. Slednjilj ga je odložila in šla v svojo sobo.

Stopila je v svojo spalnico, vzela izpod blazine zavitek papirja, vse, kar ji je bilo ostalo od Nikolaja Malahova. Stisnila je ustnice, raztrgala zavitek in koščki so leteli skozi okno. Ječaje se je vrgla na blazino, njene rame so se tresle od krča.

Plinske bolečine v črevih odpravljeno

Nuga-Tone hitro prodane pilule iz črevnih in ledenih, odpravi nelagodnosti in druge neudarnosti črevesja. Osladi vaš diš, vam da dober tek, odpravi slabočutje, omotico, občutno vznemirjenost, zaprtost in otekanje črevesja, živca, mišice in druge organe. Nuga-Tone odpravi črevesne bolečine in vse zaprtosti, močnejše in zdravje. Prosi Nuga-Tone. Na prodaj v lekarnah. Ako se lekarnar nima, vložite mu naj vsaj 20 centov naročil od trgovca na daljavo.

NAPRAVITE NEKAJ na tiste trdne posuške!

Trudna dan in noč! Paite se! Drite se v dobrem stanju a Severovo Esorko-tonika za prebavne nereda. Vas hitro ojača. Zanesljivo še 50 let. V lekarnah.

AGITIRAJTE ZA PROSVETO!

PRIDRUŽITE SE VELIKEMU IZLETU

DNE 29. MAJA TEGA LETA, NA ORJAŠKEM PARNIKU

MAJESTIC

od White Star Linije, kateri prevozni v pet in pol dnevi. Na parniku bo izvrstna posluga, dobra jedila in pijača; velike zračne kabine in prostorne društvene dvorane.

Velik popust se dobi, ako se vzame povratna karta.

Za pojasnila obrnite se na:

KASPAR AMERICAN STATE BANK 1900 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJEMA VSA

V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časniške, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. DA TISKOVINE NABOČA V SVOJI TISKARNI

Vse pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene smerni, unijaško delo prvih vrst.

Enite po informacije na našoj

S. N. P. J. PRINTERY 2657-59 So. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTREMA POJASNILA

Sloan's Liniment

Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

NAROČITE SI DNEVNIK LIST PROSVETA

Članjeni brat (sestra) S. N. P. J.!

Po sklepu 9. redne konvencije se sedaj lahko naroči na list Prosveta prišteje eden, dva ali tri člane iz ene družine in iz enega naslova k naročnin. List Prosveta stane za vse enako, za člane ali članice \$4.50 eno leto naročnina. Ker pa člane plačajo pri assessmentu \$1.50 za tedno se jim to prišteje k naročnin. Mi prištejemo enega, dva ali tri člane ene družine k eni naročnin. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list v drag za člane S. N. P. J. List Prosveta je vaša lastnina in rotov skoro v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Torej sedaj imate priliko, da se tudi vi naročite na dnevnik Prosveta. Cena lista Prosveta

Za Zdrul. države in Kanado \$6.00 Za Cleveo in Chicago je... \$1.00 1 tednik in... 4.50 1 tednik in... 4.50 3 tednika in... 2.50 3 tednika in... 2.50 3 tednika in... 2.50 3 tednika in... 2.50

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vrsto denarja ali Me. Order v pismu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bo moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to tako naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati svoj vrsto listu Prosveta. Ako tega ne storo, tedaj mora upravništvo list datum za to vrsto naročnino.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošljim naročnino za list Prosveta vrsto \$..... Čl. druživa \$.....

Ime.....

Naslov.....

Mesto.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....

Ustavite tednik in ga priplžite k moji naročnin od sledečih članov družine:

Ime..... Čl. druživa \$.....

NAZNANILJO
Društvenim tajnikom in tajnicam se tem potom naznanja, da moro naznaniti vse spremembe naznanil članov in članic, naslovo novih članov ter imena in naslove odstojnih, iz njih in izobčenih članov upravništvu Prosvete, da se lahko točno vrsti listnik za pošiljanje lista Prosveta. In na in naslove, katere pošljete glavno tajniku, ostanejo tam v arhivu jih upravništvo ne dobi. Torej zelo važno, da vselej pošljete na list zato pripravljene lističe s naslovo upravništvu Prosvete post. Pri vsaki spremembi naslova naj vselej omeni stari in novi naslov. Upravništvo sludno apelira, da društveni tajniki in tajnice te upoštevajo.
Philip Godina, upravništvo

Pantelejmon Romanov: DEKLIŠKO SRCE

V internatu moskovske "Buharinove univerze" je zavladal pravcati vrveč. Od učilnice do učilnice, od spalnic dijakov do sob dijakinj je hitela vest, da se je sodrug Nikolaj Malahov ustretil, in da leti spodaj v laboratoriju s preluknjanimi senc.

Ze so bili zaslišani bližnji tovariši in tovarišice. Doll je bil preiskovalni sodnik gubernijalnega sodišča a kriminalnimi uradniki.

Samomorilčevo življenje, njegovo učenje in občevanje je bilo soglasno dognano. Nikolaj Malahov je bil človek brez notranjega ravnovesja, nihče ga ni imel rad in vsak se je izogibal spora z njim. Rad je pil, prihajal pozno domov in je bil pri vsaki priliki grob. Včas ga je seveda prišla marijivost in tedaj je sedel od jutra do noči v knjigah ter ni občeval z nobenim.

Posebno poglavje v življenju dijaka Malahova so bila dekleta. Tovariši bi bili pri zaslišanju najrajši zamožali to vprašanje, kajti Nikolaj je smatral vse ženske vodče in tovarišice v internatu posebej za bremensna telesa. Ljubavna razmerja? Ne, za kaj takega je bilo njegovo občevanje

z dijakinjami preveč površno in odvisno od slučajnosti. Vendar se je nekoč zdelo, da je zaljubljen. To je bila Sanja Golubeva, ki je obiskovala z njim drugi tečaj. Toda Nikolaj je bil tako trmast, da bi ji ne bil za nobeno ceno priznal svoje ljubezni. Nasprotno, bil je z njo še bolj zadržan nego sicer. Vse internat je poznal zgodbo, kako ga je pustila na cedilu, ko jo je na svoj zaničljiv način naročil za sestano. Sonja se je kazala, kakor da se strinja, vzela potem s seboj tri dekleta in se sprehajala na kraju, kjer jo je čakal Nikolaj. Vprašala ga je med smehom tovarišice, če je prišel zato, da mu zmrenejo noge. In Sonja ni bila morda klaverno, ampak veselo deklet, ki ni poznalo dolgoročnega prijateljstva in ljubezni. Vo-

SLOVENSKA NARODNA POKOPNA JEDNOTA

Indaja svoje publikacije in bo posebno list Prosveta za korist, ter potrebno agitacije svojih družtev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih podobnih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitacijski dopis in naznanila drugih podobnih organizacij in njih družtev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

Najnižja cena za palec prostora v dnevniku kven sredine tedaja je 50c; v sredini tedaja po \$1.00 za enkratno pridobitev. Za oglaševanje računamo po velikosti prostora. Kadar pošljete oglaševanje, napišite vselej, kateri dan šelite, da se vaša oglaševanja priobči in koliko namornarstva potrebni.

Vselej pišite točno in ob pravem času, ako šelite imeti dobro postrežbo. Prosimo vas, da te upoštevate.

Philip Godina, upravništvo.

bče je bila ljubezen zanjo nekaj ostane "starega režima".

Preiskovalni sodnik je želel, da mu takoj privedejo to dijakinjo. Moral pa je čakati, kajti Sonje ni bilo doma. Toda na vse je napravila s svojo dečjo glavico, z nasmehom, brez vsake slutnje in z rokami za pasom, dober utis. Kako je njen pogled prestrašeno čaval od sodnika do molčočih tovarišev in kriminalnih uradnikov. In potem njena prestrašenost, ko je zagledala truplo. Le-

NAZNANILJO in upravništvu lista Prosveta

Naznanja se, da je cena oglaševanja na sredine tedaja zvišana. V dnevniku, druge dveave izven sredine tedaja je kakor preje. To velja za člane, društva in druge posameznike.

Najnižja cena za palec prostora v dnevniku kven sredine tedaja je 50c; v sredini tedaja po \$1.00 za enkratno pridobitev. Za oglaševanje računamo po velikosti prostora. Kadar pošljete oglaševanje, napišite vselej, kateri dan šelite, da se vaša oglaševanja priobči in koliko namornarstva potrebni.

Vselej pišite točno in ob pravem času, ako šelite imeti dobro postrežbo. Prosimo vas, da te upoštevate.

Philip Godina, upravništvo.